1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

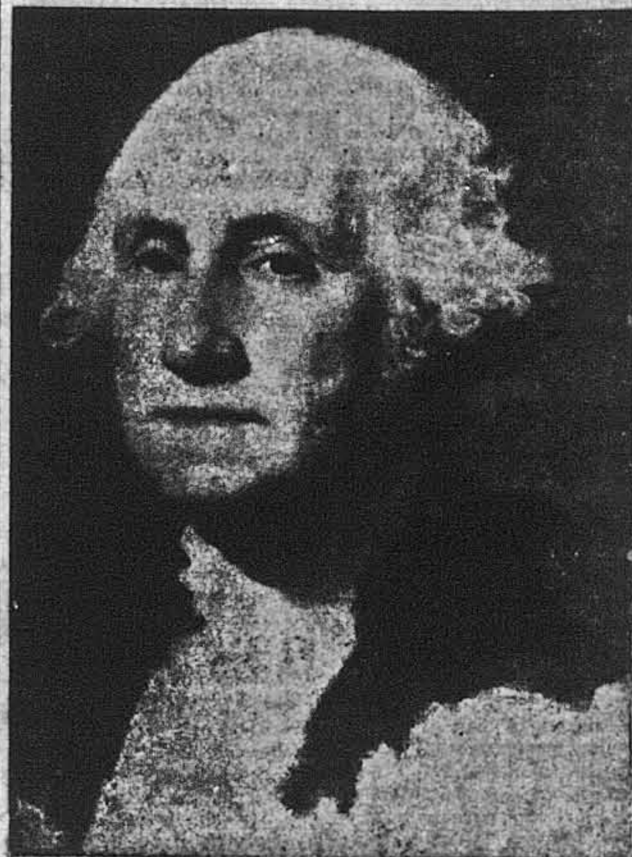
РІК LXX. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го ЛЮТОГО 1963 | 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 21, 1963 No. 34. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕНЕСУЕЛІ НА ВІДВІДИНАХ У ВАШИНГТОНІ

КЕННЕДІ ПРИВІТАВ ГОСТЯ ЯК ГОЛОВНОГО ВОРОГА КОМУНІЗМУ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 19-го лютого привітав венесуельського президента Ромуля Бетанкура як „головного ворога комунізму" в Західній Півкулі. Обидва президенти відбули конференцію, на якій обговорювали підривну діяльність комуністів та інші небезпеки для американського континенту. Президент Кеннеді підкреслив, що нова хвиля комуністичного терору почалася у Венесуелі, щоб знищити уряд президента Бетанкура саме в тій хвилині, коли він затіснює приязні зв'язки із ЗДА. Комуністи накинулися на Бетанкура, бо інакше вони не можуть перемогти демократичного режиму, який існує у Венесуелі. Кеннеді сказав, що венесуельський президент перевів у своїй країні демократичні реформи, чим відобрав комуністам аргументи й нагоду до революційних дій. „Це не припадок, казав Кеннеді, що вас і вашу країну комуністи поставили на першому місці, яких треба знищити", щоб комунізм міг мати успіх. Бетанкур відповів, що він прибув до Вашингтону не як прошак про гроші від американських платників податку, але як приятель, який хоче порадитися з през. ЗДА, як найкраще поборювати комунізм в цій півкулі, який із Куби старається залити й інші країни Америки, в першу чергу Венесуелю. Президент Кеннеді плянував привітати венесуельського гостя на площі перед Білим Домом, але погана погода перешкодила цьому, і привітання відбулося в портику Білого Дому, а параду на місті відкладено на середу. Під час конференції обидва президенти обговорювали також й економічні проблеми, головним чином справу імпорту венесуельської нафти до ЗДА та проблеми зв'язані із Союзом для Поступу. Бетанкур турбується тим, що ЗДА обмежують імпорт нафти, а добробут Венесуелі залежить власне від експорту того продукту. Венесуеля хотіла б також приманити до себе більше інвестицій із ЗДА, щоб скріпити свою економіку. Бетанкур є великим прихильником Союзу для Поступу, бо він бажає піднести Америку економічно та збільшити життьову стопу в американо - латинських державах, щоб охоронити їх проти зазіхань комунізму, який жирує там, де є нужда. В четвер і п'ятницю венесуельський президент прибуде з дружиною і донькою до Ню Йорку, де його парадно вітатимуть в цьому великому місті. Бетанкур відвідає Об'єднані Нації, кардинала Френсіса Спеллмана та посадника Роберта Вагнера, який прийме венесуельських гостей обідом. У Вашингтоні венесуельські гості мешкали в Блер Гавзі, де живуть голови держав, коли гостюють у президента ЗДА.

В 231-У РІЧНИЦЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ БАТЬКА АМЕРИКАНСЬКОЇ НАЦІЇ

ЮРІЙ ВАШИНГТОН

*22 лютого 1732 — † 14 грудня 1799

Президент вніс законопроєкт про розбудову міського транспорту

Вашингтон. — Президент Кеннеді вислав листа до президента Сенату Линдона Б. Джансона та спікера Палати Репрезентантів Джана МекКормека в справі федеральної допомоги міському транспортові. „Міський масовий транспорт, пише Президент, це одне із найважніших завдань нашої країни". Згідно з цим проєктом федеральний уряд мав би дати на розбудову транспорту в першому році $ 100 мільйонів, а в двох дальших роках по $ 200 мільйонів. Цьогорічний урядовий проєкт є подібний до минулорічного, який був схвалений відповідними комісіями в обидвох Палатах, але і Палата Репрезентантів і Сенат не мали часу зайняти становища в цій справі. Федеральна скарбниця мала б видати гроші на дві треті коштів розбудови міського транспорту, які не будуть покриті з податків, а одну третю мали б давати місцеві самоврядування.

Конференція роззброєння у Женеві зайшла у сліпу вулицю

Женева. — Затяжні переговори про міжнародне роззброєння в Женеві опинились знову у безнадійній сліпій вулиці, а до окремих переговорів про припинення ядрових експериментів большевики навіть не хочуть допустити. Вони стали знову на цілком нереальному догматичному становищі про „повне і загальне роззброєння" та вимагають скасування зараз у першій стадії роззброєння всіх заморських військових баз, що є для західнього світу річчю цілком виключеною. В цю справу включилась конференція науковців, які зібрались саме до Женеви на свій з'їзд. З ініціятиви бразилійського ученого Хозе де Кастро та 9-ох інших учених, учасників тієї конференції, передано згаданій конференції роззброєння меморіял, що його підписали понад 100 учених, між ними й деякі австралійці, американці, росіяни, британці й ін. У тому меморіялі кажеться, що понад 150 більйонів долярів видатковано до цього часу на зброєння, замість того, щоб піти на соціяльно-економічні цілі й на закріплення миру в спокою і добробуті.

Ґана погрожує зірванням дипломатичних взаємин з Болгарією

Аккра. — Ґанські газети повні описів масової втечі африканських студентів з Болгарії внаслідку тамошньої расистської політики і поведінки болгарських студентів і властей. Найпершими жертвами тієї поведінки впали ґанські й етіопські студенти, а ґанський посол відправив ґанських студентів з Софії до Амстердаму. Ґанські газети надзвичайно обурені та закликають уряд до „перевірення всього відношення до Болгарії". Вони таврують офіційне болгарське становище, що — мовляв — влада була оправдана, коли перевела арештування серед студентів і розігнала їх демонстрація, бо вони формували політичну організацію всупереч обов'язковим в Болгарії законам". Ґанська преса кепкує, чи дійсно можна повірити, що ґанські й інші африканські студенти за залізною заслоною намагались скинути тамошній режим та встановити у Східній Европі „панафриканський уряд". Ґанська преса пригадує, що в ЗДА, Британії, Канаді, Франції, Західній і Східній Німеччині, ба й в СССР є тисячі африканських студентів, але до цього часу ніхто ніколи не закидав їм нелеґальну діяльність і за те не переслідував. — Водночас речник державного департаменту у Вашингтоні заявив, що ЗДА обмірковують шлях, як допомогти тим африканським студентам за залізною заслоною, які хотіли б відтіль переїхати на Захід.

Помер Антін Чернецький

Цюріх, Швайцарія. — Об'єднання українців в Швайцарії інформує, що 15 лютого ц. р. в Цюріху помер нагло на 76 році життя колишній державний секретар ЗУНР, один з передових членів Української Соціял - демократичної партії, Антін Чернецький, надзвичайно активний громадський діяч. Покійний був на еміґрації членом Української Національної Ради та членом Президії Централі професійних союзів в Парижі. Антін Чернецький був довгі роки активним журналістом, та м. ін. був постійним кореспондентом „Свободи", залишив багато писаних праць. 8-го квітня 1957 р. відзначували його 70-річчя.

СОВЄТИ ОБІЦЯЮТЬ ВИВЕСТИ ІЗ КУБИ „ДЕКІЛЬКА ТИСЯЧ" СВОГО ВІЙСЬКА

Вашингтон. — Совєтський уряд сповістив офіційно З'єдинені Держави Америки, що прем'єр Нікіта Хрущов плянує вивести із Куби „кілька тисяч" совєтського війська, що находиться там і що його досі не виведено, всупереч давнішим обіцянкам Хрущова. Згідно з теперішньою заявою совєтського уряду, це має статися найдалі до 15-го березня ц. р. Про цю нову совєтської обіцянки скептично вано учасників скликаної президентом Кеннеді до Білого Дому наради провідників Конґресу в понеділок 18-го лютого увечері. Одержано совєтську заяву цього ж самого дня, безпосередньо перед зустріччю. Деякі із провідників Конґресу, присутніх на нараді, визнали цю обіцянку підбадьорюючою, але більшість учасників зустрічі в Білому Домі поставилася до нової совєтської обіцянки скептично заявляє, що треба настоювати на тому, щоб Совєти забрали із Куби всі свої війська. Американський уряд не зайняв покищо ніякого становища в справі цієї совєтської обіцянки. Пресовий секретар Білого Дому заявив тільки, що це станеться у відповідний час пізніше. У совєтському повідомленні не сказано, скільки совєтського війська находиться на Кубі, ані теж не стверджено конкретно, скільки тисяч цього війська буде виведено. В офіційних американських колах обраховують, що згідно з інформаціями військової розвідки, на Кубі находиться яких 6,000 совєтських вояків, а крім того ще яких 11,000 „техніків", що їх теж треба зараховувати до військового персоналу. Совєтський уряд твердить, що усіх цих військовиків і техніків вислано на Кубу для вишколу кубинської армії в орудуванні звичайною конвенціональною зброєю. Американські військові чинники стоять на становищі, що дана кількість совєтського війська — 17,000 — не уявляє собою ніякої поважнішої загрози для безпеки ЗДА чи для інших держав Західної Гемісфери, але, що все ж таки ця кількість вояків надто велика, як на нормальні мирні відносини. Дехто з американських конґресменів і сенаторів не погоджуються з таким ставленням до наявности совєтських війсь на Кубі і стверджують, що усі совєтські військові і технічні з'єднання вислано на Кубу не для вишколу в конвенціональній зброї, але для охорони і контролі над привезеними на Кубу совєтськими ракетами і бомбардувальниками. Ці конґресмени і сенатори, як теж інші представники громадянства, вважають присутність совєтських війсь на Кубі за доказ, що Совєти не відтранспортували із Куби усіх своїх далекосяжних ракет і що вони й далі розбудовують там свої ракетні бази. На підставі повідомлень американської розвідки, що до Куби пливуть порожні совєтські кораблі, президент Кеннеді й інші члени його уряду переконані, що Совєти рішені справді відтранспортувати якусь кількість свого війська із Куби. Водночас із цим повідомляють з Вашингтону, що завзятий критик урядової політики в справі Куби сенатор Кітінґ конферував з керівником Центральної Розвідчої Аґенції МекКорном. Про тему цієї конференції і про її вислід ніяких інформацій не подано.

Міні передбачає, що Конґрес відкине протиробітничий законопроєкт

Маямі Віч, Флорида. — Голова Американської Федерації Праці - Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні заявив на Конвенції Виконної Ради АФП - КІО, що, на його думку, теперішній Конґрес відкине всякий законопроєкт, який хтонебудь вніс би в Конґресі, щоб обмежити право на страйк робітничих організацій. Міні вірить, що в Конґресі не знайдеться стільки голосів, щоб голосували проти робітництва, яке користає з права на страйк, щоб обороняти свої права. Міні гадає, що не тільки зорганізоване робітництво, але і підприємці є проти того, щоб хтось третій накидав і працедавцям і робітникам контракт про працю. На думку провідника зорганізованого робітництва навіть недавній довгий страйк портових вантажників і теперішній страйк друкарів в Ню Йорку не настроїли вороже проти робітництва публічну опінію й Конґрес, які і надалі обороняють найбільший здобуток робітництва: вільно заключати умову з працедавцями про працю.

Геллер боїться рецесії, якщо не зменшать податків

Ню Йорк. — Голова Ради Економічних Дорадників Волтер В. Геллер, промовляючи на зборах Ньюйоркського Товариства Забезпеченевих Аналітиків, твердив, що ЗДА можуть пережити нову економічну знижку, якщо Конґрес не погодиться з пропозицією Президента та не зменшить прибуткових податків вже в цьому фінансовому році. Геллер сказав, що від 1920-го року було в цій країні 8 економічних циклів в мирному часі, які кінчалися економічною знижкою. Один цикл тривав пересічно по 28 місяців, і ми тепер вже находимося у 24-му місяці економічного росту після рецесії з 1961-го року, Геллер сказав: „Як економічний ріст не дістане нового поштовху у формі зменшення прибуткових податків, то аритметика економічних циклів ставить нам перед очі нову економічну знижку вже за кілька місяців". Давніше Президент заявляв, що він пропонує зменшити податки, щоб приспішити темп економіки, а тепер він твердить, що зменшення податків має не допустити до погіршення економіки. Геллер гадає, що зменшення податків спричинить збільшення дефіциту в 1964 році тільки на $ 2.7 більйона. Без зменшення податків федеральний дефіцит в 1964-му р. становив би не $ 11.9 більйона, а більше, як $ 12 більйонів, — розумує Геллер. Коли б продукція зменшилася на 3 відсотки, то дефіцит зріс би на $ 5 більйонів.

МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ СЕНИШИН ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ МИТРОПОЛИТА-ІСПОВІДНИКА ЙОСИФА СЛІПОГО ТА СВОЮ ЗУСТРІЧ З НИМ

Філядельфія. — Як уже інформовано, митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, 3 дні після повідомлення про звільнення з довголітньої совєтської каторги первоієрарха Української Католицької Церкви, митрополита-ісповідника Йосипа Сліпого, виїхав до Риму на зустріч і розмову з митрополитом Сліпим. Про цю свою поїздку, зустріч і розмову з митрополитом - ісповідником, Владика Амврозій говорив після свого повороту із Риму під час благодарственної Св. Літургії, відслуженої з приводу звільнення митрополита Йосипа Сліпого в катедральному храмі в неділю, 17-го лютого 1963 р. Нижче подаємо повний текст тієї проповіді. (У черговому числі „Свободи" буде подана також фотознімка із зустрічі двох Митрополитів).

СЛОВО МИТРОПОЛИТА АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА

Високопреподобні і Всечесні Отці, Шановні Відпоручники церковних та народних організацій і товариств, Дорогі в Христі Браття і Сестри.

Приношу Вам усім щирий привіт і архиєрейське благословення від нашого Високопреосвященного Первоієрарха Кир Йосифа, Львівського Архиєпископа і Митрополита Галицького, а водночас передаю щиру подяку Митрополита Кир Йосифа за Вашу ласкаву пам'ять, привіти й молитви. Наш Первоієрарх просив Вашої ласкавої терпеливости в очікуванні від нього письмових подяк, бо наразі тяжко йому переписуватися чи мати зустрічі. Вісімнадцятилітня неволя залишила на ньому свої сліди. Владика Йосиф мусить відпочати та піддатися лікарським оглядинам, щоб ствердили, який у нього стан здоров'я.

Як Вам відомо, минулої неділі, 10-го лютого цього року, по радіо рознеслась вістка про приїзд Митрополита Йосифа до Риму. Цю вістку почув я у Вашингтоні, де я відбував канонічну візитацію церкви. Пресвятої Родини. Спочатку був сумнів про правдивість цієї вістки, але часті повторювання її по радіо та звіти американської і світової преси потвердили повну правдивість цієї радісної для нас, вістки. У вівторок, 12-го лютого 1963 появилась у різних американських часописах навіть світлина Святішого Отця з Митрополитом Кир Йосифом. Ця радісна дійсність казала мені відвідати ВПреосвященного Митрополита Кир Йосифа та привітати його від українського католицького Духовенства, Організацій і Товариств та всіх українців католиків. В середу ввечері, 13 лютого 1963 р. я відлетів з Ню Йорку до Риму, а в четвер мав я змогу бачитися з Первоієрархом Кир Йосифом Сліпим.

Ще перед тим мав я нагоду одержати деякі інформації з різних кругів, про приїзд Митрополита до Риму. Про всі подрібні обставини, зв'язані з його приїздом, преса вже досить обширно писала, згадуючи про те, що в товаристві двох кардиналів: Еміненції Амлета Чіконіяні, Секретаря Стану Його Святости Папи Івана XXIII й Еміненції Густава Тести, Секретаря Священнішої Східньої Конґреґа-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВИЗВОЛЕННЯ МИТРОПОЛИТА ЙОСИФА СЛІПОГО НЕ СХОДИТЬ ЗІ СТОРІНОК МІЖНАРОДНОЇ ПРЕСИ

Написав Зенон Пеленський

Мюнхен, половина лютого 1963.

В осередку уваги

Звільнення з большевицької каторги Митрополита Йосифа Сліпого і далі не сходить з осередку уваги світової прилюдности. Доводиться ствердити, що впродовж минулого десятиріччя ледве якась вістка, зв'язана з життям української спільноти, знайшла такий широкий відгомін, як саме ця справа. Навіть такі драматичні події, як душогубства Богдана Сташинського вчинені на особах бл. п. Ст. Бандери і д-ра Лева Ребета, як і пізніший процес, не викликали такого великого міжнародного зацікавлення. Ще один доказ ваги і значення пов'язаности українського національного життя з Католицькою Церквою.

Ото ж, немає дня, щоб великі органи преси і міжнародні інформаційні аґенції не подавали щораз нових вісток про перебування Митрополита Йосифа Сліпого в Гроттаферрата. Наприклад, через аґенцію „Ройтер" минулої п'ятниці широко розповсюднилася вістка, що Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА Кир Амврозій Сенишин спеціяльно прибув літаком із ЗДА до Риму, щоб нав'язати контакт з Кир Йосифом. Інформують також, що Митрополит Амврозій — один із небагатьох, які зустрілися дотепер з Митр. Йосифом Сліпим та мали з ним розмови. Вістку цю негайно передано з Мюнхену, всіми доступними звідсіль радіозасобами, за залізну заслону.

Чому звільнили?

Оскільки початково зацікавлення і вістки скоріше зосереджувалися на самій особі Митрополита-Ісповідника, зокрема на стані його здоров'я, то дедалі акценти помітно пересунулися. Міжнародна преса намагається знайти відповідь на питання: чому большевики вважали потрібним взагалі звільнити Митрополита Йосифа, а зокрема — чому саме тепер?

Большевики — ні слова

Дуже при цьому знаменне, що большевицькі засоби інформації і досі ще не подали ні одного слова про факт цього звільнення, ні тим менше якенебудь пояснення. Так неначе б ніколи нічого і не бувало. Мимохіть насувається думка, що не зроблено цього т. ск. для „внутрішнього вжитку", як один з чергових актів прислівної вже тепер ніби „десталінізації", „лібералізації" і повороту до норм „соціялістичної законности". Мабуть у власних внутрішних перспективах нікого цим звільненням особливо не бажають присднати, злагіднити, або зробити натяк на можливу зміну їхнього засадничого антирелігійного, зокрема антикатолицького курсу, як такого. А вже ледве чи дозволено це розуміти, як спробу присднання і послаблення опозиції католицьких західніх українців до режиму. Як дотепер, є скоріше всі дані припускати, що зробили це виключно для зовнішньополітичного „експорту".

Протест Українського Єпископату

Ото ж, міжнародні серйозні органи прилюдної опінії просто в унісон сходяться на думці, що одним з найбільш

(Закінчення на стор. 3-ій)

Західня Німеччина рішена зберегти якнайкращі взаємини з Америкою

Бонн. — Вся західньо - німецька преса далі займається сучасною кризою, що її викликали антибритійські й антиамериканські виступи французького президента де Ґоля, і одностайно настоює на конечності збереження взаємин з ЗДА. „Франкфуртер Альґемайне" признає, що між Аденауером і през. Кеннеді є гірші відносини, аніж були з през. Айзенгавером, але виправдує це різницями віку і вдач. Зрештою, твердить ця газета, ніодин західньо-німецький державний муж і політик не може виректись найтіснійшого союзу з ЗДА й орієнтації на ЗДА, як на ґарантію волі в Берліні та безпеки для Західньої Европи. Французько-німецький пакт приязни засіяв зерно недовір'я до інтенцій Західньої Німеччини. Щоб розвіяти ті можливі сумніви у Вашингтоні — Аденауер відразу вислав туди Карля Карстена з міністерства закордонних справ, який проте — за твердженням поінформованих осіб — мав тільки половинний успіх у Вашингтоні. Тому на другий місяць полетить туди кол. міністер закордонних справ, тепер лідер християнсько - демократичної більшости в німецькому парляменті, Гайнріх фон Брентано. Німці, твердить німецька преса, знають, що не Франція, тільки Америка є ґарантом миру і німці не мають нічого проти американського лідерства у вільному світі.

В АМЕРИЦІ

● **Крайова Аеронавтична й Космічна Адміністрація** 13-го лютого випустила з Флориди комунікаційний сателіт „Синком", який злетів вгору на висоту 23 300 миль, але пізніше він припинив надавати і приймати сиґнали, і не знати, що з ним сталося.

● **Асистент секретаря оборони Стюарт Л. Піттмен** повідомив, що вже є позначені протирадіяційні сховища для 23 мільйонів осіб, і що для стількиж осіб є в них замагазиновані харчі і вода. Вже є вибрані сховища для 103 мільйонів осіб, але ще без харчів і води. Уряд просить Конґрес про 175 мільйонів дол. на цю ціль.

● **У зв'язку з закликом Президента** до американців, щоб старалися збільшити свою фізичну спосібність лікарі поручають людям ходити, бо ходження пішки є корисне для всіх тих, що мають замало руху, бо працюють сидячи.

● **З Білого Дому** повідомляють, що президент Кеннеді плянує перевести довший кінець тижня на Флориді, де перебуває постійно його батько Джозеф Кеннеді. Президент був би там тільки три дні, бо в понеділок він мусить бути у Вашингтоні.

У СВІТІ

● **У Женеві** нараджувалися т. зв. „зовнішні сім", себто сім держав, приналежних до Асоціяції европейської вільної торгівлі — Британія, Швеція, Норвегія, Данія, Портуґалія, Швайцарія і Австрія. Вони рішили не старатися за приступлення до 6-членного Спільного Господарського Ринку (Франція, Німеччина, Італія, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ), поки не приймуть туди Британії. Одинока Австрія мала застереження проти такої солідарности з Британією.

● **Центральний Комітет Комуністичної партії СССР** оприлюднив окрему заяву „протесту" проти „кривавого терору і виявлювання пімсти" у відношенні до прихильників попереднього режиму в Іраку, де в минулому тижні переведено новий збройний переворот. Цим разом нові правителі почали масово переслідувати комуністів, кількасот убито в коло 5 000 перебуває у в'язницях. СССР визнав новий режим, але сердиться на енерґійні заходи нового військового уряду в Іраку — проти комуністичної підривної роботи.

● **Командир** лаоської королівської „невтральної" армії, генерал Конґ Ле, перестеріг, що в кожній хвилині можуть відновитись бої між тією „невтральною" армією та комуністами, які втримують в Ляосі свою власну велику „приватну" армію. Конґ Ле, як сотник в гарнізоні у столиці Ляосу Вієнціяні, перевів у 1960 році державний переворот проти прозахіднього режиму і згодом разом з комуністами боровся проти нового прозахіднього уряду. Тепер він підтримує невтрального прем'єра Суванну Фуму, як командант державної армії. Комуністи вбили кілька днів тому його близького приятеля і помічника, полковника, що був командантом одного відтинку в Ляосі.

● **Індійський прем'єр** Джавгарлал Неру признав, що Індія, не вважаючи на грошову поміч з закордону, мусить видатковувати більшу суми на оборонні цілі та взагалі перевірити всю свою народну господарку, з уваги на воєнну загрозу від китайських комуністів.

● **У Ґраці в Австрії** арештовано інспектора тамошньої поліції Франца Шобера під закидом скритовбивства одного фінансіста, що покутно позичав гроші на високий відсоток. Стверджено, що Шобер був довжником вбитого, знайдено теж в нього перстень убитого.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Вашингтон — символ і приклад

Відзначаючи 231-ші роковини з дня народження Юрія Вашингтона, провідника американської визвольної боротьби і першого президента ЗДА, треба ствердити, що ім'я його стало символом не тільки для створеної за його почином американської нації, але й для всіх народів світу, що борються за свою незалежність.

В історії З'єдинених Держав Америки Юрій Вашингтон записаний не лише, як вождь революції, що по довгих роках змагань привела до повного визволення Америки з-під британської залежности, але водночас із цим як будівничий американської держави, батько американської нації. Його роля й діяльність у цьому напрямку так само важливі, як і його вирішна участь у здобутті перемоги. З цього погляду Юрій Вашингтон може бути великим прикладом і зразком для всіх тих народів, що вже здобули незалежність і змагаються за те, щоб цю незалежність утримати й утривалити.

Декларація Незалежности з 4-го липня 1776-го року, хоч і записана, як найважливіший акт в аналах З'єдинених Держав, була тільки першим успіхом, першим тріюмфом веденої під проводом Вашингтона з такою впертістю і з таким завзяттям визвольної боротьби. Вирішальними для закріплення тієї здобутої і проголошеної формально незалежности були роки будування американської державности, як основи майбутньої могутности. Внутрішня політична боротьба визволених ЗДА поміж прихильниками і противниками федерації розгорталася з небувалою силою, загрожуючи знівеченням досягнутої перемоги. Про ці роки будування державности Вашингтон писав, як про роки, що були куди важчі від років безпосередньої кривавої війни з британцями. В незалежних З'єдинених Державах діяли потужні відосередні тенденції, репрезентовані такими патріотами, як Джефферсон, який домагався створення сильного федерального уряду майже з диктаторськими повновластями, і як Гамільтон, який, побоюючись введення монархії в ЗДА, виступав проти централізації державної влади. Розчарований внутрішніми труднощами і боротьбою, Юрій Вашингтон три рази відходив від політичного життя. Але, сповнений віри у слушність своїх ідей і своєї справи, вертався до розпочатого ним діла, згуртував біля себе в ім'я незалежности всі супротивні не раз сили й напрямки: Джефферсона, Гамільтона і навіть тих, що все ще не вірили в можливість незалежного існування і закликали вертатися до повного об'єднання з Великою Британією. Треба було довгих п'ять років, від капітуляції британських військ у 1781-му році, щоб можна було приступити в 1876-му році до проголошення Конституції, що стала основою американської незалежности. Але й пізніше, вже після того, як Юрій Вашингтон став першим президентом З'єдинених Держав Америки, і аж до його смерти в 1799-му році, служив Вашингтон справі американської незалежности ділом і радою, добиваючися співпраці всіх конструктивних сил нового громадянства.

Саме ця жертвенна, повна посвяти багатостороння праця Юрія Вашингтона, як будівничого держави, основоположника нового ладу і нового закону, здобула йому респект і подив цілого світу. Відгомін Вашингтонової слави, як полководця і державного мужа, пішов по всіх-усюдах, не минаючи й далекої України. Найбільший поет і геній України, Тарас Шевченко, висловив понад сто років тому прагнення діждатися Вашингтона з його новим і праведним законом також і для українського народу. Своїми ідеями і чинами, своїм державним будівництвом Юрій Вашингтон залишиться назавжди живим і актуальним прикладом для всіх народів — і для тих, що вже незалежні й утривалюють свою державність та могутність, і для тих, що, як український народ, ще поневолені і змагаються за визволення своєї батьківщини з-під чужої залежности.

ОН з допомогою комуністам

В останніх днях сталися дві події, які схвилювали американське громадянство: Харчово - рільничий фонд при Об'єднаних Націях рішив виплатити комуністичній Кубі $1 150 000 на її сільсько-господарські цілі, а Виховно - науково - культурна організація Об'єднаних Націй, відома із своєї скороченої назви ЮНЕСКО, видала брошуру з прославлюванням „повної рівности рас і народів" в Совєтському Союзі і з лайкою проти Америки, де, мовляв, такої рівности нема. Трагікомізм цієї історії лежить в тому, що ніхто інший, як З'єдинені Держави, покривають 40% сум, вплачуваних до згаданого Харчово - рільничого фонду, та 31.5% сум, вплачуваних до ЮНЕСКО, тоді як Москва вносить до ЮНЕСКО тільки 15% сум, а Об'єднаним Націям винна багато мільйонів доларів, що їх відмовляється давати на так звані спеціяльні місії ОН. Іншими словами, Об'єднані Нації рішили виплачувати комуністичному режимові Фіделя Кастра субвенції, що їх джерелом є гроші американських податників, та американськими грішми допомагають большевикам видавати брехливу пропаґандивну літературу з вістрям, зверненим проти Америки.

Тож нічого дивуватись, що, наприклад, сенатор Франк Черч з Айдаго домагається „вжити всіх засобів", щоб не допустити до виплати Кастрові тих грошей, і закликає призадуматись, чи не треба Америці виступити з Об'єднаних Націй. Однак, ситуація в цій справі трудна, бо на чолі так званого Спеціяльного фонду ОН, з якого мають виплатити Кастрові $1 150 000, стоїть американець, фінансист Пол Гофман, який займав різні високі становища в державній адміністрації ЗДА. Він напевно був би обережніший у своєму ліберальному оцінюванні кубинського сільського господарства, коли б не знайшов підтримки у „невтраліста" — генерального секретаря ОН У Танта, бурмійського дипломата, що його батьківщина „співпрацює" з комуністичним Китаєм. Американські сенатори і конгресмени, критикуючи політику Державного Департаменту, твердять, що там давно знали про один і другий замір, названих аґенцій ОН — харчово - рільничої та виховно - культурної. Державний Департамент навіть ніби „протестував" проти тих замірів, але тим гірше для справи, для американського престижу і для здорового глузду, що такого протесту не взято на увагу. Тому виринає засадниче питання: якою є американська політика у відношенні до Об'єднаних Націй і чому ОН не рахуються з Америкою, що їх вона фінансує у левиній частині.

Американська закордонна політика, як відомо, вважає установу Об'єднаних Націй за один із наріжних каменів усієї міжнародної системи, наставленої на збереження миру. Іншими словами, ЗДА дивляться на ОН, як на один із найголовніших інструментів своєї закордонної політики, і тому, крім велетенських сум, вплачених до ОН титулом своїх „нормальних" внесків на базі ненормально високого ключа, рішили минулого року купити ще на $100 000 00 бондів ОН, щоб рятувати ту установу від банкрутства. Всі комуністичні країни, Франція, більшість південноамериканських країн, поважна частина арабських — всі вони під різними претекстами не платять ОН того, що з них належить. Вони певні, що все одно Об'єднані Нації існуватимуть, бо ЗДА не допустять до їх загину. З свого боку ОН „віддячуються" Америці тим, що фінансують її ворогів, американськими грішми допомагають скріпити авторитет ворожого кубинського режиму та ширити совєтську пропаґанду! Дійсно, такі дива можливі тільки в системі сучасної американської толеранції й лібералізму, що дозволяють ворогам і „невтралістам" зловживати ними — для заглади Америки. Тому й нічого дивуватися, що настрої у відношенні до установи ОН і до американської репрезентації в ОН щораз гірші і люди вимагають, щоб ці відносини основно змінилися.

М. Прокоп

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ФЕРМЕНТ В РОСІЇ І УКРАЇНСЬКІ ВИСНОВКИ

Від часу смерти Сталіна в Совєтському Союзі відбувається цікавий фермент, що виявляється насамперед у прагненні свободи інтелектуальної творчости та нехіті до офіційно накидуваної доктрини так званого соціялістичного реалізму. Цей процес нерівномірний. В ньому спостерігається численні перебої, наступи й відступи, спричинені то пом'якшенням, то посиленням тиску режиму. Одначе він існує, і на Заході його розцінюють передусім як російське явище, обмежене територією Росії, чи, точніше, центром імперії, Москвою.

На Заході і, треба думати, ще більше в самому Совєтському Союзі побоювались, що йде лише про ефемеридні вияви, які будуть дуже скоро задушені тиском тоталітарної системи. Коли, однак, інтелектуальний фермент почав охоплювати щораз ширші кола молоді, коли, наприклад, на вечорах, присвячених читанню віршів молодих поетів у Москві, стали брати участь по кілька тисяч молоді, коли в справі інтелектуального ферменту уважав за конечне кілька разів публічно виступати Хрущов, то стає ясним, що йде не про ефемериду, але про явище глибокого соціологічного й психологічного, а вслід за цим і політичного порядку. Звичайно, немає найменших ґарантій, що завтра проти цього процесу не піде широким фронтом реакція і терор і що він буде припинений. Але й тоді його значення для долі народів СССР буде велике.

У зв'язку з цим постає питання: яке значення цього ферменту для української справи?

Щоб відповісти на це питання, треба насамперед сказати дещо про етапи цього процесу. При тому він цікавить нас тут лише як певне суспільне явище, як вияв народної думки і спротиву в умовах тоталітарної системи. Його значення для розвитку літератури, мистецтва, чи культури народів СССР вимагає фахової оцінки літературного критика.

Коли вмирає диктатор

Історія людства знає багато прикладів, коли смерть чи усунення диктатора звільняли колосальні запаси здушуваної ним народної енергії та відкривали шлях для глибоких потрясень і змін, що змітали з лиця землі всю його спадщину. Це створювало смертельну небезпеку для його наслідників, і тому вони зразу або хапалися ще більшого терору, як засобу оборони, або йшли на поступки народові.

Немає ніякого сумніву, що цю правду глибоко усвідомлювали наслідники Сталіна в дні його смерти. Але, не маючи взаємного довір'я, вони не могли вхопитись масового терору і тому спільно почали задобрювати народи Совєтського Союзу і відпекуватися від Сталіна. Почалися відомі обіцянки поліпшення матеріяльних умов життя, привернення правопорядку, заклики до народу, щоб не впадав у „паніку і розгардіяш", хоч ясно, що паніка охопила тоді не народи СССР, а вождів КПСС. Найпікантніше в тодішній ситуації було те, що з обіцянками привернути правопорядок виступав не хто інший, як Лаврентій Берія, який вже з титулу шефа таємної поліції був символом розбоїв і насильств сталінського періоду.

Відомо, що обіцянки нових вождів не всіх переконали. Почалися заворушення в концентраційних таборах, у Польщі, в Угорщині, режим був змушений то поступатись, то вертатись до терору. Окрему проблему для нього створили нові думки, оцінки, суґестії, домагання, що їх почали висувати діячі літератури, культури, мистецтва, передусім в самій Росії. Ось декілька прикладів.

У квітні 1953-го року, отже через кілька тижнів після смерти Сталіна, поетеса Ольга Берґгольц надрукувала в московській „Літературній Газеті" статтю, в якій твердила, що ліричної поезії в совєтській дійсності не існує. Наприкінці 1953-го року і на початку 1954-го появився в журналі „Новий Мир" цикл статтей, в яких розкритиковано принципи совєтської літературної теорії і практики. В 1956-му році, мабуть уже під впливом тодішніх ферментів в Угорщині (клюб Петефі) і в Польщі, група письменників з літературного альманаху „Літературна Москва" зробили спробу створити щось ніби автономну організацію письменників, поза рямками офіційної Спілки совєтських письменників. Водночас почала активізуватись група діячів російської літератури, що їх уважали проґресивними і противниками сірости та графоманства (А. Твардовський, С. Кірсанов, Л. Мартинов, К. Паустовський, Дудінцев і інші). Появилась група молодих поетів, що, як відомо, здобула найбільший розголос не тільки в СССР, але й у світі взагалі (Винокуров, Вознесенський і, звичайно, Євтушенко). Те, що їх єднало в більшій або меншій мірі, була нехіть до уніформованої творчости, шукання нових шляхів, прагнення інтелектуальної свободи. Вслід за цим подібні тенденції появилися в середовищі мистців, музик тощо.

Страх, погрози — і леґалізація бунту

Коли міряти всі ці домагання критеріями людини демократичного суспільства, то вони є явищами наскрізь природного порядку. Однак, інакше виглядає інтелектуальний фермент, коли оцінювати його критеріями внутрішньої безпеки тоталітарної диктатури. Не тільки для її одописців, але й для неї самої справді вільна література може стати дуже небезпечною.

Тому нічого дивного немає в тому, що проти цього ферменту почалася в СССР гостра нагінка, і перша відлига була заморожена. Мабуть, найбільше злякала кремлівських вождів примара угорських ферментів і того, до чого вони довели. Не випадково заявив Хрущов на прийнятті, влаштованому для діячів культури, на „дачі", під Москвою, що його палець не похитнувся б, коли прийшлось в СССР громити подібні, як в Угорщині прояви. Серйозним засобом нагінки проти „лібералів" став також утворений в 1958-му році Союз совєтських письменників Російської СФСР, з його головою Л. Соболевим.

Але в наступних роках становище дещо знормалізувалось. Не зважаючи на періодичні нагінки, в тому числі й самого Хрущова, „лібералі" діють, тобто пишуть і публікують свої твори; велику популярність здобули, зокрема, згадувані молоді поети, в Москві група модерних малярів влаштовує виставку, що її відвідує цілий синедріон з Хрущовим в проводі, який, правда, лає малярів, але нікого з них не посилає в Луб'янку.

Що сталося? Відповідь на це питання доволі складна і вимагає ширшої аналізи. Обмежимося найбільш правдоподібними висновками:

1) В порівнянні з першими посталінськими роками, режим Хрущова внутрішньо закріпився. Немає тепер безпосередньої загрози типу маленковської чи молотовської опозиції. Прийшли, правда, китайські клопоти, але зате на Заході наклюнюються перспективи розмов з Кеннеді. Існує вправді Куба, але там, принаймні тепер, ініціятива знову в руках Хрущова. В таких умовах можна дозволити на існування інтелектуального ферменту.

2) Існуючий фермент у великій мірі контролюється режимом. Подібно, як важко уявити собі, щоб згадувана вище московська „Літературна Газета" друкувала зразу по смерті Сталіна критичні статті про сталінське керівництво літературою, без виразної згоди, а може й заохоти партії, так само важко допустити, щоб уся теперішня продукція „лібералів", — не кажучи вже нічого про виступи Єв-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Михайло Килимник

СВОЄРІДНІСТЬ БРАЗИЛІЙСЬКОГО КОМУНІЗМУ

(II)

Враховуючи такі обставини, доводиться вважати тою чи іншою мірою охоплених комунізмом певну групу бразилійських інтелектуалістів, більше відомих із своїх занадто „лівих" та промосковських наставлень, а також членів згаданих вже Селянських Спілок. Останні, до речі, творять головну масу бразилійських комуністів, що стверджують усі досі оголошені документи. Звичайно, є й інші особи, що перебувають під впливами комуністів, але їх тяжко розпізнати через їхнє хамелеонство.

Насамперед скажемо трохи про інтелектуалістів . Серед них знайдете людей різних професій, до університетських професорів включно, але найбільше — студентів. До речі, студентський провід в Бразилії опинився в руках „дуже лівих" осіб.

Знаючи добре, що головна притягальна сила московського комунізму за кордоном полягає в настирливому пропаґуванні „суспільної рівности", ми не раз вказували цим людям на облудність московських комуністичних гасел. Розпоряджаючи конкретними фактами, розповідаємо їм про матеріяльне забезпечення совєтського робітника і директора фабрики, солдата й генерала, нарешті про високі привілеї партійних верховодів в СССР. Проти фактів вони не заперечують, але твердять, що так і мусить бути, що керівник має діставати більше від виконавця, бо на ньому лежить більша відповідальність. Одним словом, такі особи засадничо проти соціяльної рівности, хоч звичайно цього не афішують. Але вони за диктатуру, за поліційну контролю всього життя і проти демократії. На їх думку, демократична держава — це анархія, а диктаторсько-поліційна — суцільний порядок і справедливість.

Такі „ліві" інтелектуали, використовуючи факт довголітнього кризового стану Бразилії, намагаються доводити, що в цьому винна лише демократія, з якою треба якнайшвидше покінчити. Коли в державі запанує диктатура — кажуть вони — тоді зникне корупція в державному апараті, буде запроваджений розділ харчів та речей широкого вжитку серед населення, суворо плянуватиметься всі ділянки життя. Подібні особи за всяку ціну прагнуть дістатися до високих становищ у державній адміністрації.

Селянські Спілки — це вже щось інше. Здавалося б, вони мають складатися з селян, але так не є. У північних естадах Бразилії (тут чим далі на північ, тим гарячіше і, навпаки, чим далі на південь, тим холодніше) мешканці сільських районів лише умовно можуть називатися селянами. Землю й досі вони не вміють і не хочуть обробляти як слід. Найбільше, що вони роблять, це гострими палицями пробивають в неораній землі дірки, й кидають туди зерна кукурудзи. Так само, „культивують" вони мандьоку, риж тощо. При цьому, здебільшого, свого насіння вони не мають, а приставляють його їм за рахунок держави з південних естад. Отже, ні оранки, ні здобрювання ґрунтів, ні догляду за посівами вони не провадять. У диких лісах-хащах, яких тут не бракує, вони зривають банани, помаранчі, абакаші, зрізують верхівки пальм на „палміто" (внутрішня частина верхівок смаком нагадує гриби).

Запасів вони не роблять ніяких, живучи „сьогоднішнім днем". Через те, здебільшого в періодах, коли припиняються дощі, населенню північних естад починає бракувати їжі. Держава своїм коштом доставляє харчі, але через погані шляхи та недосконалість адміністративного апарату такі достави запізнюються, продукти псуються, а то й „губляться" по дорозі.

Тоді починаються так звані „голодові походи" населення північних естад до південних. Ідуть цілими родинами, з малими дітьми, блукають по містах і селах, жебраючи харчів. Характерне, що ці „потребуючі" ніколи не стають на будь-яку працю на півдні, щоб щось підробити, а воліють випрошувати. Вони кажуть, що на півдні робота для них „муйто пезада" (дуже тяжка), і відмовляються навіть помити вікна. Сплять вони на вулицях чи на шляхах, накриваючись ганчір'ям або зламаними з дерев вітами. І так блукають аж до початку дощів на півночі, а тоді повертаються додому.

Отже, йде лише про те, щоб мешканців північних естад навчити господарити, працювати на землі, запровадити там вирощування таких овочів та городини, що не ростуть або погано ростуть на півдні і туди їх продавати, а натомість купувати там пшеницю, картоплю тощо. На жаль, досі в Бразилії ніхто цим як слід ще не займався.

Не займаються цим і Селянські Спілки, що їх тут комуністи із своїми прибічниками потворили немало.

Зате ці спілки усю свою увагу присвячують аґітації, пропаґанді та військово-партизанському вишколові: три дні на тиждень навчають своїх членів „політграмоти", а три дні — військової справи. Членів Селянських Спілок легко перекидати з одного естада в інше, особливо на південь, де їх як кіт наплакав. І тому, затримуючи комуністичних боївкарів у південних естадах, поліція виявила, що переважна більшість їх походить з півночі.

На півдні членів спілок добирають переважно з міської босячні, що цілими днями в п'яному стані валяється по вулицях. Ту босячню завозять в ліси, там задурно її годують, індоктринізують та навчають військової справи. За деякий час босячня, не витримавши „тягару" науки розбігається, і так перестає існувати та чи інша спілка. Отже, на півдні ця організація не має майже ніякого значення.

Ну, а де ж робітництво, пролетаріят? В тім то й річ, що бразилійський комунізм пролетаріяту за собою майже не має. Коли ще кілька років тому комуністи мали доволі помітні впливи на робітників найбільшого індустріяльного центру Південної Америки, Сан Павльо, а донедавна в значному промисловому місті Порто Алеґре, то сьогодні ці впливи упали дуже низько й падають дальше. Найяскравішим доказом цього є те, що в названих естадах, губернаторами в останніх виборах обрані протикомуністичні діячі. Отже, пролетаріят голосував проти комуністів. Цьому зворотові в наставленні бразилійського робітника сприяла головним чином широко висвітлена фатальна дійсність на Кубі та в Совєтському Союзі.

Тому бразилійські комуністи в своїй пропаґанді та аґітації найменшу увагу приділяють робітникам, а найбільшу „аґрарній реформі", піднесенню рівня нижчого прошарку службовців тощо. Про „диктатуру пролетаріяту" в Бразилії ніхто з них навіть не згадує.

Розповідаючи про бразилійський комунізм, треба сказати й про московські, або як тут їх наївно називають, „кубинські" гроші, призначені на підривну діяльність. Тих грошей прийшло сюди дуже багато. Але — як їх зужито?

Насамперед почав їх широко використовувати місцевий комуністичний верховода — Карльос Престес. Він купив собі й своїй дочці по американському „Каделякові", чудову віллю, ну і не забув про збільшення банківського конта, що є в його розпорядженні. За прикладом Престеса пішли й інші провідні комуністи, — Франсіско Жульйон, Морейра Маркес і т. д.

Тож московських грошей „за призначенням", тобто на комуністичну революцію, пішло дуже мало. Москва на таку „безгосподарність" гостро зареаґувала, викликала до себе Престеса, і призначила до проводу бразилійської комуністичної партії свого „консультанта", співробітника совєтського посольства в Ріо де Жанейро — Анатолія Шадріна.

Ось такі характеристичні риси сьогоднішнього бразилійського комунізму.

В. С-ко

АЛЬМАНАХ „СЛОВО"

(Замість рецензії)

(1)

Колись історик нашої літератури десь у Києві, а може у Львові, звичайно визволеному, переглядаючи на полицях своєї бібліотеки книжки, видані на еміґрації, витягне старечими, тремкими руками грубий том у перкалевій жовтогарячій оправі, обтрусить з нього порох і зідхне від повені почувань. Про всяке може подумати тоді цей многомудрий історик, але напевно блисне в його голові й така думка:

— Альманах „Слово", що оце я його тримаю в руці, має 500 сторінок друку, важить щонайменше п'ять фунтів, а написали його 40 авторів-еміґрантів: поетів, письменників, критиків. Амплітуда широчезна — від зорі першої величини, що п'ятдесят років негаснучим світлом сяє на нашому літературному небосхилі, і до маленького метеорита, що, залетівши з безвістей, розтяв на коротку мить космічне мряковиння і зник у безвістях. Гай-гай . . .

А проте, згаданий вище київський чи львівський історик літератури може подумати й інакше. Наприклад, ось так:

— В добі кишенькових книжок і сконденсованих романів у многотисячному виданні „Рідерс Дайджест" наші письменники, уникнувши отруйного подиху тієї доби модернізму, виступили в 1962 році з направду монументальним виданням, продовжуючи славні традиції друкарні Києво-Печерської лаври . . .

Якщо історик подумає саме так, то це значить, що він не прочитав усієї тієї грубої книги, яку тримав у своїй старечій руці. Бо поети - модерністи є таки в цьому альманаху: в загальній дефіляді окремим, щоправда, малим відділом марширують вони не в такт, з гордо піднесеними головами, незбагненні для сірої, тупоголової маси, — на чолі з Василем Баркою, який тим часом радіє чи журиться —

а — милий, мов життя,
потік!...
від люстра падавши
до люстра,
про втішення пошепотів...

Про Василя Барку один наш відомий критик сказав, що він „сягає інколи сфер абсолютної поезії". Всупереч Айнштайновій теорії релятивности, думку цього критика цілковито поділяємо.

Крайня і непримиренна модерністка — Патриція Килина („в чайнику — осінь") і поміркованіший, м у ж н і ший Богдан Рубчак („тож гордо, в сонці байдужого літа, неси його чорну любов") проходять під гострими, заздрісними — а може навпаки — поглядами літературних побратимів, що ліри свої генеалогічно виводять з бандури, щипкового інструмента, колись дуже популярного на Запорізькій Січі. Але бандури їхні звучать без отієї степової тужливости, а — по-новому, бадьоро, зазивно, революційно, як у Леоніда Полтави в його „Поемі про Тараса Шевченка".

Натомість очеретяним шелестом прошелестів на своїй припорошеній, давно з кілка не здійманій кобзі кубанський козарлюга Никифор Щербина. Його вірш зветься „Тиша", і в тому тихому вірші „лиш лаврик по сухій лозі повзе..."

Канів — Дельфи — Святиня Атени в Дельфах... Це — срібні вірші Святослава Гординського, поета старшої ґенерації. В них рокіт грому, що прокльонами говорить, в них увінчана лавром сива голова Парнаса і — „посеред гаю, у закутині, ротонда мармурно стоїть". Вони — ковано-срібні. І є ще в альманаху в перекладі С. Гординського дві баляди французького лірика 15-го стол. Франсуа Війона — „Баляда про ублагання Богородиці" і „Баляда про завидющі язики", якої дітям до 18 років давати не рекомендується.

До речі, пані Олена Василева написала рецензію на збірку перекладів С. Гординського „Поети Заходу". Вона ці переклади назвала прекрасними, хоч „подекуди — пише — й трапляються деякі помилки".

Яр Славутич і Вадим Лесич. Вони зовсім різні, полюсові, сказав би хтось, і — експльодивні по-різному: один в житті, другий в поезії. І віком вони також різні. Їх не можна ставити поруч, як це зроблено в альманаху, бо за Лесичевим „Триптихом погодження" не чути Славутичевих „Фльорентійських сонетів", а сонети вносять дисонанси і непогодженість у триптихи. Писав один критик про одного поета, що він — притишена скрипка. Абсолютно не пасувало б таке означення до р і з ь б л е н и х, флейтових строф Лесича.

В цьому ж альманаху, в есеї „На межах незавершеного покоління", присвяченому поетам української еміґрації 1940-их років, В. Лесич зазначає, що Яр С л а в у т и ч „учень київської школи неоклясиків і подекуди Святослава Гординського". Дуже можливо. Але чи так думають Я. Славутич, С. Гординський і неоклясики?

Олекса Веретенченко, ще перед капітуляцією Німеччини знаний по остарбайтерських таборах автор „Чорної Долини", тепер рідкий гість в літературних журналах. В альманаху є його три вірші із ще не виданої збірки „Заморські вина". Вони дуже сумні, ностальґічні, і зовсім не чути в них отого духа бойового, преславного кошового Сірка, що не давав померти в неволі остарбайтерам з туги за батьківщиною. Про О. Веретенченка кажуть, що він — „поет музичної чи радше пісенної структури".

А якої структури Юрій Буряківець? В альманаху є його „Альпи". Мабуть, не з нових поезій. І є песимістичний вірш без заголовку, в якому автор заявляє, що народився він неспокійним і спраглим, і що з пам'яті стираються в нього роки. Але життьовий оптимізм, треба думати, все таки не покидає поета, коли він пише: „Я з коханою згублюся в травах, і кому нас поночі шукать?"...

Похід поетів завершує, несучи високо над головою свій „Пародаріюм" Хведосій Чичка, той самий, що в Америці, дещо перефразуючи його слова,

...щоночі тоскний зір
В небо зводячи без цілі,
Вачить лямп сузір'я цілі
І ніде не бачить зір...

А втім, може тепер уже й бачить, бо цей його знаменитий гомонімічний вірш вчили ми напам'ять ще, здається, в 1951 році.

Поети п е р е м а р ш у в а л и. Майбутній історик літератури незадоволений. „Не всі, не всі, — бурмоче він, ворушачи старечими губами. — Далеко не всі. Було їх на еміґрації куди більше. І був серед них найбільший — Імператор Залізних Строф. Де він? Де вони, решта?

¹ „Слово", Збірник І. література, мистецтво, критика, мемуари, документи, Об'єднання українських письменників в екзилі, стор. 500, Ню Йорк, 1962. Редаґує колеґія: С. Гординський, Г. Журба, І. Коровицький, Г. Костюк (гол. редактор), В. Кравців, В. Лесич, М. Шлемкевич. Обкладинка Я. Гніздовського.

МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ СЕНИШИН ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ МИТРОПОЛИТА...

(Закінчення із стор. 1-шої)

ції наш Ввисокопреосвященний Первоієрарх зголосився у Святішого Отця Папи Івана XXIII. Стріча була зворушлива. Святішому Отцеві покотились сльози з очей. Були це сльози радости з освободження та сльози вдячности Господеві. По привіті, Святіший Отець і наш Первоієрарх пішли до приватної каплиці Святішого Отця, де започаткували благодарну молитву за щасливий приїзд та просили Всевишнього про кращу долю для тих духовних дітей, що терплять гіркі наслідки тяжкої неволі. Опісля Святіший Отець перевів у своїй кімнаті розмаху з Митрополитом. Після тієї історичної візити наш Митрополит переїхав до своєї тимчасової мешкальної кватири, поза Римом, щоб бути далеко від великоміського гамору та натовпу репортерів, які за всяку ціну хотіли говорити з Митрополитом, одначе без успіху, бо Митрополит собі цього не бажав.

В четвер 14-го лютого мав я нагоду і щастя привітатись з Митрополитом - Ісповідником. В розмові з Первоієрархом Кир Йосифом довідався я, що Митрополит не мав ніякої надії бути на волі у вільному світі. А коли його звільнили, бажав вертатись до своєї Львівської Архиєпархії, хоч знав, що його там не допустять. Та Господь має Свої пляни. Він вислухав гарячих молитов Святішого Отця, Єпископів, священиків і вірних. Старання в справі приїзду Митрополита Кир Йосифа на Вселенський Собор увінчались успіхом. На виразний наказ Святішого Отця, Високопреосвященний Кир Йосиф прибув до Риму. Користаючи з нагоди, передав я Митрополитові Кир Йосифові всю літературу й вирізки з часописів, у зв'язку з ювілеєм 70-тих роковин його уродин, які ми відсвяткували торжественно минулого року. Для Митрополита була це мила несподіванка, бо він не сподівався стільки любови, співчуття і молитов у його важкому досвіді і терпінню. Він, там на засланню, не знав нічого про святкування його ювілею. Живучи у сталій ізоляції, на самоті думав про своє духовенство і вірних, очікував вісток від них, хотів знати, як держиться Його Церква і вірні, чи вони пам'ятають за свого Владику. В такій то тяжкій журбі минали дні за днями, місяці, роки й кінця тому всьому не було видно.

В розмові зі мною, Митрополит Кир Йосиф не жалувався на свою тюремну недолю. На нікого не нарікав. Не боявся небезпек, хоч не раз був близько смерти. Про хресну дорогу нашої Церкви і народу за час своїх останніх 18 років, а властиво за 24 роки, бо від 1939 року, Митрополит Йосиф міг би написати багато книг, але цього не буде робити, щоб не наражувати невинних людей, що остались ще живими.

Митрополит є глибоко переконаний, що ті злидні є переходові, та що ворота пекла не переможуть Христової Церкви. В цьому дусі писав він і послання до своїх священиків і вірних, як перебував у неволі. Але його геройська відвага і страждання за Божу і народню справу говорили голосніше за пастирські послання. Христову науку проповідував він такими словами: „І не бійтесь тих, що тіло вбивають, а душі вбити не можуть; а радше бійтесь того, що душу і тіло може погубити в пеклі" (Мт. 10, 28), а в своєму горю вдивлявся в Христа Господа та вслухувався у Його потішаючі слова: „Блаженні ви, коли зненавидять вас і гнатимуть і всяко лихословити вас будуть не поправді задля мене. Радуйтеся і веселіться, бо нагорода Ваша велика в небі" (Мт. 5, 11-12). Під час перфідних підшептів до відступства від католицької Церкви, наш Ісповідник пам'ятав на диявольську спокусу, яку злий дух підсував Христові, кажучи: „Те все дам Тобі, як Ти, припавши лицем, поклонишся мені" (Мт. 4, 9). З цією самою рішучістю, як колись Христос, відповідав Митрополит: „Іди геть сатано: бо написано. Господу Богу Твоєму кланяйся і Йому єдиному служи" (Мт. 4, 10), відкидаючи всі пропоновані достоїнства.

В св. Письмі читаємо, що ангели приступили тоді до Ісуса і служили Йому. З приводу визволення Митрополита Кир Йосифа станьмо ангелами і послужім Христові, тобто, допоможім тим священикам, що остались в злиднях та цієї помочі в цю пору дуже потребують. В розмові з Митрополитом довідався я, що багато священиків, які пішли слідами свого Владики, остались без середників до життя і тяжко бідують. Наш Первоієрарх не просив нічого для себе, але дуже радів би, якщо б ми могли допомогти своїми пожертвами тим нещасним жертвам. Ваша поміч, яку дасьте тим нещасним буде записана у Христа на Ваш рахунок і то так, каче б Ви дали її самому Христові. Про це Ви чули сьогодні у св. Євангелії: „Прийдіть благословенні Отця Мого й осягніть царство, що приготоване вам від оснування світу. Бо я голодував, а ви дали Мені їсти; мав спрагу, а ви напоїли Мене; чуженицею був, і ви прийняли Мене; нагий і ви зодягнули Мене; слабував, і ви Мене відвідали; у в'язниці був і ви прийшли до Мене". Хоч ті праведні скажуть, що вони не виділи Христа, то Ісус пояснить їм, кажучи: „По правді кажу Вам, коли ви вчинили це одному з цих найменших братів, то Мені вчинили (Мт. 25:45)). Тому проголошую першу неділю Великого Посту, 3. березня 1963 р. в цілі переведення збірок по всіх церквах Філядельфійської Архиєпархії, щоб сповнити задушевні бажання Високопреосвященного Митрополита Кир Йосифа, та допомогти тим страдникам, що ще остались при життю. Вас, ось тут присутніх, прошу започаткувати це добре діло, щоб Вашими пожертвами отерти їх сльози. Не нарікання і протести, але жертвенна наша любов буде мати вплив навіть на ворогів, як і колись, в перших віках християнства, мала вплив на поган, що бачили у християн одно серце й одну душу.

Дякуючи Всевишньому за освободження Високопреосвященного Митрополита з неволі, молім Христа і Його Пресвяту Матір про свободу для нашої Церкви та українського народу на рідних землях України. В цьому намірені спільно змовмо: 3 „Отче наш..." і 3 „Богородице Діво...".

ВИЗВОЛЕННЯ МИТРОПОЛИТА ЙОСИФА СЛІПОГО...

(Закінчення із стор. 1-шої)

вирішальних чинників у звільненні Митрополита Йосифа Сліпого був рішучий демарш українського католицького єпископату, торік у жовтні, під час Вселенського Собору.

При підставовій тенденції Вселенського Собору, який був скликаний в ім'я і в цілі наближення і єднання християнських Церков, загострювання настроїв вважалося недоцільним і, що ще важливіше, за даних умов — неефективним.

У зв'язку з цим, старий знайомий українців ще з довоєнного часу, колишній кореспондент німецької і австрійської преси зі Львова і Варшави, сьогодні керівник зовнішньополітичного відділу великої німецької газети „Зюддойтше Цайтунг" у Мюнхені, Іммануїл Бірнбавм, пише у статті „Останній єпископ мовчазної Церкви" з 12-го лютого: „Представники Москви погрожували виїздом (з Собору), якщо послання на Собор (українського єпископату) буде схвалене у формі постанови; або навіть, якщо буде оприлюднене. Ватиканська дипломатія взялася посередничати. Уніятські єпископи тимчасом відмовилися від прилюдного розгляду їхніх вимог. Вислід був такий, що совєтський уряд звільнив Львівського Митрополита і навіть дав йому дозвіл виїхати до Риму".

Погроза представників урядової російської церкви виїхати з Собору має свою вимову. Очевидно, протест українського єпископату вдарив головно совєтський режим. Розгляд цього протесту загрожував, що на такому потужному форумі, як Вселенський Собор, при аналітичній дискусії над цією справою виявиться правда про істотний зміст т. зв. „десталінізації", „лібералізації" і повороту до „законности". Представники російської Церкви опинилися в крайнє скрутному становищі. Відповідні звіти пішли до Москви. За існуючих тепер міжнародних умов Кремлеві, цілком наявно, не йшло на руку відкривати тепер ще й „Ватиканський фронт". Мусіло „щось" статися.

Одностайна думка

Погляд про вплив втручання українського єпископату потверджує ватиканський кореспондент американської газети „Ню Йорк Геральд Трібюн" — Санче де Грамонт. В числі газети за 11 лютого (паризьке видання) він пише:

„Під час Собору група українських єпископів вислала протест до Ватикану, таврyючи присутність на Соборі двох російських православних священиків в часі, коли архиєпископ Сліпий все ще перебуває в ув'язненні. Їхній протест започаткував ланцюгову реакцію".

Також римська газета „Іль Темпо" з 11-го лютого підтверджує цю версію. Вона пише:

„Переважаюча більшість спостережників переконана, що звільнення Митрополита є наслідком того враження, що його в католицькому світі викликало послання протесту, підписаного українськими єпископами, учасниками Вселенського Собору. Таким чином звільнення Митрополита є актом пропаганди: совєтська влада бажає продемонструвати, що в її країні протикатолицькі переслідування кінчаються. Таким способом (у Кремлі) мають надію „знезвтралізувати" полеміку (українських) католиків в екзилю".

Інша велика німецька газета „Ді Вельт" пояснює цю справу у статті свого ватиканського кореспондента з 13-го лютого п. з.: „Невже ватикансько - совєтське відпруження?" Читаємо:

„Під час Собору секретар Конгрегації для справ Східньої Церкви, кардинал Теста, піддав обидвом делегатам російської Церкви на Соборі сугестію, щоб вони інтервеніювали перед совєтським урядом в справі ув'язнення Митрополита. Російські православні священики обіцяли тоді, що робитимуть, що зможуть. Кажуть, що цілу справу нарешті предложено особисто Хрущову, який слідом за тим наказав звільнити Митрополита".

Ці голоси чужинецьких спостережників, зокрема ватиканських кореспондентів, повторюються в різних варіянтах в десятках інших газет і пресових органів.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ФЕРМЕНТ В РОСІЇ І УКРАЇНСЬКІ ВИСНОВКИ

(Закінчення із стор. 2-ої)

тушенка на перших сторінках „Правди" — могла появлятися без директив чи, принаймні, толеранції режиму.

Чи це взагалі знецінює інтелектуальний фермент в СССР, зокрема в Росії? Ні, бо самий процес, в розумінні прагнення свободи інтелектуальної творчости, наскрізь природний і органічний. Коли б не було цього природного прагнення, режим не пішов би на компроміс, значить на ті поступки, на які він сьогодні йде.

3) Йдучи на поступки ферментові інтелектуалів, Кремль завжди тримає в руках авторитет влади, тобто примусу. Тому він одного дня дозволяє виставку абстракціоністів, а другого попереджає, що ніколи не погодиться на існування різних літературних напрямків, бо це була б „свобода боротьби проти комунізму".

4) Крім засобів примусу, Кремль має ще для боротьби проти „лібералів" цілу групу „реакціонерів" і „догматиків" типу голосного автора „Братів Єршових", Кочетова, які при кожній нагоді готові громити всяке домагання свободи інтелектуальної творчости, як „інтриґу Заходу". Що може бути легше для керівників „ідеологічного фронту" в СССР, як взаємно вигравати проти себе ці дві групи?

5) Хрущов є реаліст і реформатор. Це доказав він своїми часто ризиковними змінами в партійному і державному, а передусім господарському апаратах. Він найкраще з усіх посталінських кандидатів на вождів відчув те, що неминуче несе саме життя, і старається обернути це на свою користь. В цьому відношенні „ліберали" в літературі для нього, як для людини, що розвінчувала Сталіна, можуть бути деколи навіть корисні. Правда, деколи вони йому невигідні, головно тоді, коли ставлять надто великі вимоги. Але для нього, як для реаліста — це конечне зло. Йому ж приписують вислів про те, що, мовляв, коли ти маєш чиряка і не можеш його позбутися, — навчися з ним жити. Або, як кажуть американці, коли ти не можеш когось перемогти, приступай з ним до спілки.

Роля українців і українські висновки

А тепер питання: Як поставились до тих явищ в Росії діячі українського культурного фронту? І які висновки з цього на майбутнє?

Оскільки це також широка й окрема тема, треба обмежитись найважливішими з'ясуваннями:

1) Українці прийняли московську відлигу обережно. Це зрозуміло, бо вони пройшли крізь найбільш трагічну школу терору в літературі і в культурі взагалі. Правда, на початку відлиги появилися голосні колись Корнійчукові „Крила", але ж вони не були нічим іншим, як типовою для цього тдраматурга ще одною нібито мистецькою інтерпретацією нового курсу московського ЦК. Подібне треба сказати про ентузіястично схвалювані на Україні виступи Хрущова на зустрічах з письменниками в 1957, 1960 і в 1962 році. Тому не випадкове, що на 22-му з'їзді КПСС, у жовтні 1961-го року, згадуваний Кочетов між рекомендованими ним діячами літератури пригадав також Гончаря, Бажана і Рильського. Натомість більш автентичним показником відлиги на Україні можна уважати маленькі, зрештою, спроби на відтинку лірики в роках 1956 - 57, придушені пізнішим замороженням.

2) У порівнянні з Росією, чи, точніше, Москвою, Україна є провінція. Тому події в метрополії мають часто в ній значно спізнений відгук. Крім того Україна має свої специфічні проблеми, яких не має Росія. Якраз в періоді відлиг Україна, як і інші не-російські республіки, опинились під тиском уніфікаційної дурійки („злиття націй"), і тому, природно, українські діячі робили й роблять, принаймні несміливі, спроби використати всякі нагоди для оборони позицій у сфері мови, культури, історії, перекладної літератури, регабілітації знищених письменників і їхньої творчости.

3) Окремою появою в українській літературі є група молодих поетів і прозаїків: Л. Костенко, І. Драч, М. Вінграновський, В. Коротич, Валерій Шевчук, В. Дрозд, Ю. Коваль і ін. Літературні критики на еміграції уважають, що розглядати цю групу, як звичайний відгук на творчість їхніх московських товаришів, було б зовсім неоправдано з багатьох оглядів. Тут варто підкреслити тільки те, що ці молоді люди пильно вчаться, що їм не чужі зразки чужої і своєї клясики, що вони погорджують графоманами. Як особливу їхню рису треба відмітити також те, що вони, як відомі українські поети і письменники, виступають на сторінках центральної російської преси. Якщо ж іде про ставлення до них влади, то тут також немає сумніву, що і їх будуть намагатися „леґалізувати". Свого часу Богдан Кравців звертав увагу на те, що намагання режиму перетворити українську літературну молодь в „штатних" письменників, — одна з серйозних небезпек для українського літературного процесу.

Вкінці треба ще зробити висновки, що випливають для українців із сучасного інтелектуального ферменту в Росії і взагалі в СССР.

1) Інтелектуальний фермент в центрі імперії це, в певному відношенні, боротьба за пом'якшення тоталітарної контролі взагалі. В цьому аспекті вона може мати велике значення для України. З минулої історії Росії відомо, що навіть частинна лібералізація в центрі імперії давала окраїнам можливості легшого віддиху. Але сьогодні немає ще підстав для того, щоб рівняти сучасне становище з умовинами, які були за царату.

2) Значення інтелектуального ферменту і в тому, що він власне відбувається в столиці і в Росії взагалі. Бо для метрополії завжди легше здавити відокремлений спротив на окраїнах, як в центрі імперії.

3) Участь українців у загальносоюзному процесі боротьби за інтелектуальну свободу має ще одну вимову: через неї українське ім'я і українські аспірації можуть стати відомі в цілому світі, їх важко замовчати, як периферійне явище.

• В столиці Норвегії Осльо вигорів до споду один з найбільших тамошніх кінотеатрів, спричинивши шкоду на близько пів мільйона долярів. Тому, що в минулому місяці на подібний лад згорів найбільший театр ревії в Осльо, то не виключають, що тут діє якась злочинна рука.

Українська хроніка

• Богдан Божемський, відомий український маляр, бере участь із своїми працями у мистецьких виставках, влаштовуваних Національною Академією Рисунку при 1083 П'ята Авеню, Ню Йорк 28, Н. Й., відкритій в днях 20 лютого до 17 березня ц. р., та в Контемпорері Артс, що відбувається при 19 Іст 71-ша Стріт, Ню Йорк 29, Н. Й. і триватиме до кінця лютого ц. р.

• Виставку малярських праць Галини Новаківської влаштовує Український Клюб Університету Західнього Онтеріо в Лондоні, Онт. у Канаді. Відбувається ця виставка в днях 16 до 23 лютого від 10 ранку до 9-ої веч. Галина Новаківська, народжена в Перемишлі, студіювала в Мистецьких академіях Кракова, а потім у Відні і у Мюнхені. Прибувши до Канади, брала участь в різних українських мистецьких виставках.

• Вечір, присвячений недавньому минулому, влаштовує Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку в п'ятницю дня 22 лютого ц. р. Участь беруть: Ольга Соневицька — репортаж-спогад „Дві рятівниці", Марта Кокольська - Кобрин — сольоспів, при фортепіяні Галя Клим, і Микола Понеділок „А не будіть мене!" — нарис. Початок о год. 8-ій веч.

Дітройт у 30-ті роковини організованого Москвою голоду в Україні

Тридцять років тому комуністична Москва виморила голодом в Україні коло шести мільйонів населення. Це нечуваний в історії злочин, що його здійснила імперіялістична Москва, здавлюючи ідею самобутности українського народу.

Українська еміґрація у вільному світі пригадує ту трагічну подію вшануванням жертв російського терору академіями та політичними маніфестаціями з ціллю попередження вільного світу про небезпеку від російського імперіялізму.

В цім році філія ДОВРУС-у Дітройту звернулася до метрополітального Відділу УККА з пропозицією створити громадський комітет для підготовки і проведення політичної маніфестації у тридцяту річницю організованого Москвою голоду в Україні.

Голова метрополітального Відділу УККА редактор Мих. Бажанський поставив це питання на обговорення на об'єднаному засіданні Відділів УККА Дітройту й Гемтремк-у.

Інформацію про організований Москвою голод в Україні 1932—33 років зробив Степан Федорівський та запропонував проєкт підготовки і проведення політичної маніфестнації протесту московській політиці винародовлення населення в Україні.

Члени екзекутив Відділів УККА обговорили проєкт і прийняли його за основу для майбутньої діяльности Громадського Комітету. Д. М.

Зі спорту

УСК НЮ ЙОРК—ГРЕЦЬКО-АМ. С. К.

Ці футбольні змагання за Чашу ЗДА, відкладувані вже цілий ряд тижнів через зимову погоду і лід на грищі, визначені знов на неділю, 24-го лютого 1963, год. 2.00 по пол. на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті, Н. Й.

СІМКОВИЙ ТУРНІР В ШИКАҐО

„Леви" — „Кікерс" 1:3 (1:1)

В шостій турі сімкового футбольного турніру 10-го лютого „Леви" програли зустріч з німецькою дружиною і цією втратою точок значно погіршили своє положення на загроженому шостому місці. „Левам" залишилися ще тільки одні змагання, в яких вони повинні перемогти „Вандерерс", щоб запевнити собі пубут на другий рік у Вищій Дивізії. Проти „Кікерсів" грали „Леви" без Стахровського, якого важко було заступити вповні Пасікою, чи Мишаловим. Німецький змагун і репрезентант ЗДА Адольф Бахмаєр стрілив „Левам" всіх троє воріт („гет трік"). Для „Левів" одинокі ворота здобув Леонід Скороход з подачі Лоска. Це були вирівнюючі ворота на 6-ій хвилині гри, після яких здавалося, що „Леви" врятують хоч одну точку. Однак на 14-ій хвилині за фавль Мишалова стрілив Бахмаєр з вільного другі ворота, а в 17-ій хв. цей самий змагун устійнив вислід зустрічі 1 : 3.

Інші висліди Вищої Дивізії:

„Іґелс" — Словаки 1 : 1.
„Ґрін-Вайт" — „Вандерерс" 6 : 0.
„Швабен" — „Ганза" 2 : 1.

Нерішена і цим самим одна точка допомогла полякам „Іґелс" залишитися у Вищій Дивізії. Ворота для Словаків стрілив Яворський, позичений змагун „Левів". Завдяки Яворському Словаки мають теж ще вигляди залишитися у Вищій Дивізії.

Австрійці „Ґрін-Вайт" перемогли високо і дальше стоять на першому місці, про яке рішатиме зустріч їх зі „Швабен". „Вандерерс" вже невідклично помандрують до нижчої, т. зв. Першої Дивізії, бо займають восьме місце.

Важко виборена перемога „Швабен" підчеркнула претенсії „Швабен" до першого місця, за яке змагатимуться вони з австрійцями наступної неділі. „Ганза" з трьома точками дальше занимає сьоме місце, з яким також зв'язана деґрадація до Першої Дивізії на наступний рік.

Висліди Першої Дивізії:

„Спарта" — „Некакса" 3:2.
Литовці — „Рамс" 0:0.
„Марунс" — „Олімпікс" 3:1.
„Ютс" — „Гузірс" 1:1.

Італійці „Марунс" вже здобули право на вхід до Вищої Дивізії, в якій вони вже давніше були. Сербська дружина „Ютс" також заслужила собі аванс завдяки одній точці, здобутій у зустрічі з поляками.

Петро Головатий

НЕВДАЧА УСК-У В ШІСТКОВОМУ ТУРНІРІ

В суботу, 16-го лютого, відбувся третій і кінцевий вечір гор шісткового турніру Німецько-Американського Футбольного Союзу в залі Арморі в Ню Йорку. Участь в кінцевих грах цього турніру взяло 8 дружин — першунів восьми груп по чотири дружини і одним з цих першунів була шістка УСК-у Ню Йорк. Репрезентанти УСК-у зустрінулися в чвертьфіналі з дружиною „Готче". Перші ворота і провадження здобув УСК в 5-ій хвилині зі стрілу Гопкінсона. Здавалося, що УСК зможе перемогти противника, тим більше, що час тривання цілої зустрічі — це всього 15 хвилин. Однак в другій півгрі німці вміло вирівняли, а декілька хвилин пізніше через похибку Пійотті здобули переможні ворота. Склад УСК-у: Петерсон, Гопкінсон, Бредлі, Керні, Мулвой і Пійотті. На резерві: Цап і Кіндратів.

Поодинокі висліди турніру:
Чвертьфінали:

„Готче" — УСК 2 : 1
Грецько - Ам. С. К. — „Пфельцер" 3 : 1
„Геллєнік" — „Дойч-Унґарн" 2 : 3
Мадярський С. К. — С. К. Ню Йорк 2 : 1

Півфінали:

Грецько-Ам. С. К. — „Готче" 1 : 0
Мадярський С. К. — „Дойч-Унґарн" 4 : 2

Фінал:

Мадярський С. К. — Грецько-Ам. С. К. 2 : 0

Змагання за третє місце:

„Готче" — „Дойч - Унґарн" 1 : 0

Чемпіонат турніру здобули мадяри, які виявилися не тільки найкращою технічно дружиною, але повели дуже розумну і притомну гру на залі проти швидких, але неопанованих греків. Серед мадярів спеціяльно вирізнявся стрілець воріт Мате та молодий воротар Резнекі, який раніше грав в мадярів на обороні.

в. с.

ВИБОРИ У ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ

Посадник Західнього Берліну Віллі Брандт віддає свою виборчу картку під час виборів до міського парляменту, в яких його соціялістична партія здобула 61.9% голосів.

● Західньо - берлінський посадник Вільгельм Брандт, який виграв недільні вибори до західньо - берлінського парляменту і розпоряджає в ньому 89 послами на всіх 140, поставив за передумову для створення нової урядової коаліції з християнськими демократами і вільними демократами — повну свободу рухів для себе, посадника. Гадають, що практично це має значити таке, що коли б Хрущов знову запросив Брандта на розмову, то тільки від нього залежатиме, чи він прийме, таке запрошення, чи ні. Востаннє християнські демократи загрозили розбиттям коаліції, якщо Брандт поїде до Хрущова.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО 1963:

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва Чорноморська Січ, Відд. 14, о год. 7:30 веч., в Січовій залі. Проситься прибути на означений час. — М. П. Отрок, секр.

НЕДІЛЯ, 24-го ЛЮТОГО 1963:

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Нововибрана Управа 245 Відд. ім. Б. Хмельницького скликає місячні збори членів на год. 2-гу по обіді у залі Укр. Православної Церкви при 824 Apeline St.. — Голова Й. Сабат, секр. М. Мартиненко.

PITTSFIELD, Mass. — Annual Meeting of the Ukrainian National Ass'n, Branch 150 will be held at 2:00 P.M. in the Church Hall. As a member, it is important to take an active part in your society. Especially important to attend this first meeting of 1963, where urgent business and elections are to be held. Make a resolution for 1963. Resolve: To be a member in good standing and plan to attend all Branch meetings. — W. Sawa, President, A. Yarmey, Treasurer, J. Tarnawsky, Secretary.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, ч. 4987. Літак!

A SMALL PASSENGER PLANE FLEW OVER THE KYANITE FARM FIELDS, CAUSING THE SLAVES TO LOOK UP IN WONDER.

"IT MUST BE A SEARCHING PARTY!" EXCLAIMED LAKE. "THEIR LANDING GEAR IS DOWN--THEY'RE LANDING!"

BILL FOSTER SIGHED. "WHY ARE YOU EXCITED, ALAN--DON'T YOU REALIZE THAT THEY HAVE JUST SIGNED THEIR DEATH WARRANTS?"

Малий пасажирський літак летів понад кянітськими фармерськими полями і спричинив, те, що невільники з подивом дивилися.

— Це мусить бути розвідча група! — ґукнув Лейк. — Їхній прилад до приземлювання спущений... Вони приземлюються!

Біл Фостер зітхнув. — Чому ви, Алане, зворушуєтеся... Чи не усвідомлюєте собі, що вони саме підписали собі вирок смерти?